

Profilová maturitní zkouška z dějepisu školní rok 2025-2026

- **Forma:** ústní zkouška před zkušební maturitní komisí. Každý žák si vylosuje jeden okruh z 25 okruhů stanovených školou.
- **Délka:** příprava 20 minut, ústní zkouška nejdéle 15 minut.
- **Povolené pomůcky:** žádné. Žák má k dispozici pracovní list se zadáním, jehož součástí mohou být obrázky, grafy nebo texty.
- **Hodnocení:** zkouška je hodnocena podle klasifikační stupnice 1 (výborný) až 5 (nedostatečný) v souladu s platnou vyhláškou o maturitní zkoušce. Žák zkoušku vykoná úspěšně, pokud obdrží hodnocení 1–4.

Seznam okruhů

- 1. Úvod do studia historie; pravěk**
 - Význam studia historie; proč se učíme dějepis?
 - Druhy historických pramenů; odkud čerpáme historické poznání?
 - Historie a dezinformace; popírání a manipulace s historickými událostmi
 - Periodizace dějin; mezníky, práce s časovou osou
 - Hlavní mezníky pravěkého období
- 2. Neantický starověký svět – kultura a významní panovníci**
 - Starověká Mezopotámie
 - Starověký Egypt
 - Starověká Indie a Čína
- 3. Antický svět**
 - Starověké Řecko – kultura, osobnosti a významné mezníky (od minojské civilizace po Alexandra Velikého)
 - Starověký Řím – kultura, osobnosti a významné mezníky (období království, republiky a císařství)
 - Vlivy antického světa v současném světě
- 4. Počátky středověku**
 - Stěhování národů – příčiny, průběh a následky; stěhování národů v moderní době
 - Šíření křesťanství – kláštery, církve, vliv křesťanství na každodenní život člověka, křížové výpravy
 - Dělení středověké společnosti („trojí lid“), feudalismus
- 5. Středověká společnost**
 - Každodennost ve středověku – stravování, hygiena, nemoci, mentalita apod.
 - Středověký obraz rytíře
 - Vzdělanost ve středověku – nositelé vzdělanosti, středověké univerzity
 - Středověká města, kolonizace

6. Středověké umění

- Románský sloh – datace, základní charakteristika, památky kolem nás
- Gotický sloh – datace, základní charakteristika, památky kolem nás
- Vliv středověkých slohů v dalších dějinných etapách

7. Počátky středověku na našem území

- Staří Slované, jejich kultura a společnost
- Sámova říše
- Velká Morava – prostorové vymezení, klíčové mezníky a panovníci, Konstantin a Metoděj, kulturní přínos

8. Přemyslovské knížectví a království

- Počátky Přemyslovského státu – kníže Bořivoj a Svatá Ludmila
- Postava sv. Václava a jeho bratra Boleslava I.
- První čeští přemyslovští králové a jejich přínos
- Vymření Přemyslovců a následná situace v Čechách

9. První Lucemburkové na českém trůně

- Jan Lucemburský – okolnosti nástupu a jeho vláda
- Karel IV. – Karlova politika, osobní život, kulturní přínos, vnímání Otce vlasti v moderní době: Největší Čech?
- Václav IV.; srovnání jeho osoby s Karlem IV.

10. Osobnost Jana Husa a husitská revoluce

- Jan Hus: jeho působení, názory, smrt
- První pražská defenestrace a husitská revoluce; osobnost Jana Žižky a Zikmunda Lucemburského
- Vnímání husitské revoluce v minulém století a dnes

11. Osobnost Jiřího z Poděbrad a vláda Jagellonců

- Okolnosti nástupu Jiřího z Poděbrad v pohusitských Čechách, jeho osobnost, politika a moderní názory
- Nástup Jagellonců, vláda Vladislava a Ludvíka
- Vznik stavovské monarchie

12. Počátky novověkých dějin

- Renesance a humanismus – vznik, inspirace, základní charakteristika, významní umělci a památky
- Zámořské objevy: významné osobnosti, nová území, pozitivní a negativní důsledky plaveb
- Reformace a protireformace v Evropě
- Tudorovská Anglie

13. Předbělohorské období v českých zemích, třicetiletá válka

- Nástup Habsburků na český trůn
- První Habsburkové – Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II., Matyáš
- Stavovské povstání – jeho průběh, hlavní mezníky a následky
- Třicetiletá válka – příčiny, strany a hlavní důsledky války

14. Baroko a osvícenství; vláda Marie Terezie a Josefa II.

- Barokní umění – základní charakteristika a vybrané památky
- Rekatolizace v českých zemích po bitvě na Bílé hoře
- Absolutismus a osvícenství – základní charakteristika, absolutističtí a osvícenští panovníci (srovnání)
- Vláda Marie Terezie a Josefa II.

15. Velká francouzská revoluce, Napoleon Bonaparte

- Příčiny revoluce, vláda Ludvíka XVI. a Marie Antoinetty
- Hlavní mezníky revoluce – vypuknutí revoluce, Francie republikou, jakobínská diktatura
- Napoleon Bonaparte – osobní život, války, císařství
- Vídeňský kongres

16. České země v 19. století

- Národní obrození
- Období metternichovského absolutismu, revoluce v roce 1848
- Bachovský neoabsolutismus
- Osoba Františka Josefa I. a jeho manželky Alžběty Bavorské
- Rakousko-uherské vyrovnání
- Hilsneriáda

17. Evropa ve 2. polovině 19. století

- Sjednocení Itálie a Německa
- Viktoriánská Británie
- Imperialismus a kolonialismus (Rvačka o Afriku)
- Evropa a evropská společnost na přelomu století (umění, kultura, pokrok...)
- Ženská emancipace
- Průmyslová revoluce; vědecko-technický pokrok

18. První světová válka

- Hlavní příčiny konfliktu, sarajevský atentát
- Hlavní strany, slavné bitvy a válečné fronty
- Život vojáka na frontě
- Konec války a její důsledky
- Ruská revoluce a občanská válka

19. Československá republika mezi léty 1918-1939

- Vznik Československé republiky
- Osoba Tomáše Garrigua Masaryka
- Prvorepublikové hospodářství, kultura, průmysl, politická situace
- Konec první republiky – Mnichovská dohoda (příčiny a důsledky)

20. Meziválečné období ve světě

- Situace po válce; mírové smlouvy, Versaillský systém a Společnost národů
- Nástup totalitních diktatur – fašismus a nacismus; osoby Adolfa Hitlera a Benita Mussoliniho
- Stalinova diktatura v SSSR

- „Roaring twenties“ v USA, Velká hospodářská krize

21. Druhá světová válka, její příčiny a následky

- Příčiny války, počátek válčení, strany, pakt Ribbentrop-Molotov
- Katynský masakr, tažení na západě (blesková válka)
- Protektorát Čechy a Morava; operace Anthropoid
- Operace Barbarossa
- Obrat ve válce – bitva u Stalingradu, vylodění na Sicílii
- Den D (operace Overlord)
- Osвобоzení Evropy, kapitulace Německa
- Důsledky války – Postupimská konference, odsun, Norimberský proces

22. Československo v letech 1945-1968

- Cesta do sovětského vlivu – volby v roce 1946
- Benešovy dekrety; únorový státní převrat
- Komunistický režim a ideologie – vliv na každodenní život člověka
- Slavné politické procesy 50. let; kolektivizace, propaganda
- Zlatá šedesátá, politické uvolňování

23. Svět od druhé světové války; studená válka

- Vznik bipolárního světa a studená válka
- Zástupné války – občanská válka v Číně, Korejská válka, válka ve Vietnamu
- Berlínská krize; Kubánská krize
- Umění, kultura, věda, technika (vesmírné objevy)
- Cesta k rozpadu východního bloku a postupné smiřování se západem
- Gorbačov a jeho perestrojka
- Rozpad Sovětského svazu
- Konec 20. století

24. Od Pražského jara po rozpad ČSFR

- Pražské jaro, postava A. Dubčeka
- Srpnová invaze roku 1968
- Československo v období normalizace, Jan Palach, Charta 77 a Anticharta
- Veřejný život a kultura
- Sametová revoluce, osobnost V. Havla
- Obnova demokracie v ČSR; rozpad ČSFR □

25. Genocidy 20. století

- Vymezení pojmu genocida
- Arménská genocida
- Holocaust
- Genocida ve Rwandě
- Masakr v Srebrenici